

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФАКУЛЬТЭТ ФІЛАЛАГІЧНЫ
Кафедра тэарэтычнага і славянскага літаратуразнаўства

БЕЛАЯ Ганна Аляксандраўна

**ЖАНОЧЫЯ ВОБРАЗЫ Ў ТВОРАХ ЭЛІЗЫ АЖЭШКА:
ЭВАЛЮЦЫЯ І СПЕЦЫФІКА**

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
д.ф.н., дацэнт
М. М. Хмяльніцкі

Допущена да абароны

«29» мая 2024 г.

Загадчык кафедры Т. А. Марозава

кандыдат філалагічных навук, дацэнт Т. А. Марозава

Мінск, 2024

Анатацыя

Белая Ганна Аляксандраўна

Назва дыпломнай работы: “Жаночыя вобразы ў творах Эліза

Ажэшка: эвалюцыя і спецыфіка”

Структура і аб’ём дыпломнай работы: работа ўключае ў сябе ўводзіны, пяць глаў, заключэнне і спіс выкарыстанай літаратуры; агульны аб’ём – 52 старонкі, 23 крыніцы.

Ключавыя словы: пазітывізм, літаратурны працэс, рэалізм, Эліза Ажэшка, жаночыя вобразы, тыпалогія, раман, аповесць, навела.

Тэкст рэферата

Аб’ект даследавання – раман Э. Ажэшка “Марта” (“Marta”), аповесць “Хам” (“Cham”), зборнік навел “Gloria victis”.

Прадмет даследавання – сістэма жаночых вобразаў у творчасці Э. Ажэшка.

Мэта даследавання – выявіць эвалюцыю і ідэйна-мастацкую спецыфіку жаночых вобразаў у творчасці Э. Ажэшка на матэрыяле рамана “Марта”, аповесці “Хам” і зборніка навел “Gloria victis”.

Метады даследавання: культурна-гістарычны, біяграфічны, параўнальны і сацыялагічны метады з элементамі цэласнага аналізу мастацкага тэксту.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: праведзена параўнальнае даследаванне рамана “Марта”, аповесці “Хам” і зборніка навел “Gloria victis” Э. Ажэшка праз прызму эвалюцыі і спецыфікі адлюстравання вобраза жанчыны; выяўлены фактары фарміравання творчай індывідуальнасці пісьменніцы, біяграфічны кантэкст твораў, іх праблематыка і асаблівасці паэтыкі; вызначана індывідуальнае і сацыяльнае ў жаночых вобразах рамана “Марта”, аповесці “Хам” і зборніка навел “Gloria victis”, іх роля і ідэйны змест; раскрыта прысутнасць і значэнне беларускага фактару.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай работы: навуковыя палажэнні, якія змяшчаюцца ў дыпломнай рабоце, абгрунтаваныя і аргументаваныя. Метадалагічная база мае комплексны характар. Даследаванне праведзена з улікам дасягненняў беларускага і замежнага літаратуразнаўства па праблеме, што забяспечвае абгрунтаванасць высноў, сфармуляваных у дыпломнай рабоце.

Вобласць магчымага практычнага прымянення: матэрыялы дадзенага даследавання могуць быць скарыстаны для далейшых літаратуразнаўчых даследаванняў творчасці Элізы Ажэшка, а таксама пры напісанні рэфератаў і курсавых работ па гісторыі польскай літаратуры XIX–XX стагоддзяў.

Аннотация

Белая Ганна Александровна.

Название дипломной работы: “Женские образы в творчестве Элизы Ожешко: эволюция и специфика”.

Структура и объём дипломной работы: работа включает в себя введение, пять глав, заключение и список использованной литературы; общий объём работы – 52 страницы, 23 источника.

Ключевые слова: позитивизм, литературный процесс, реализм, Элиза Ожешко, женские образы, типология, роман, повесть, новелла.

Текст реферата

Объект исследования – роман Э. Ожешко “Марта” (“Marta”), повесть “Хам” (“Cham”), сборник новелл “Gloria victis”.

Предмет исследования – система женский образов в творчестве Э. Ожешко.

Цель исследования – раскрыть эволюцию и идейно-художественную специфику женских образов в творчестве Э. Ожешко на материале романа “Марта”, повести “Хам” и сборника новелл “Gloria victis”.

Методы исследования: культурно-исторический, биографический, сравнительно-социологический методы с элементами целостного анализа художественного текста.

Полученные результаты и их новизна: проведено сравнительное исследование романа “Марта”, повести “Хам” и сборника новелл “Gloria victis” Э. Ожешко через призму эволюции и специфики изображения образа женщины; раскрываются факторы формирования творческой индивидуальности писательницы, биографический контекст произведений, их проблематика и особенности поэтики; определены индивидуальное и социальное в женских образах романа “Марта”, повести “Хам” и сборника новелл “Gloria victis”, их роль и идейное содержание; выявлено присутствие и значение белорусского фактора.

Достоверность результатов и выводов дипломной работы: научные положения, содержащиеся в дипломной работе, обоснованны и аргументированны. Методологическая база имеет комплексный характер. Исследование проведено с учетом достижений белорусского и зарубежного литературоведения по проблеме, что обеспечивает обоснованность выводов, сформулированных в дипломной работе.

Область практического применения: материалы данного исследования могут быть использованы для дальнейшего литературоведческого изучения творчества Элизы Ожешко, а также при написании рефератов и курсовых работ по истории польской литературы XIX–XX веков.

ABSTRACT

Belaya Hanna Aliaxandrovna

Name of diploma work: “Female images in the works of Eliza Orzeszkowa: evolution and specificity”.

The structure and scope of the diploma work. the work includes an introduction, five chapters, a conclusion and a list of references; total volume of work – 52 pages, 23 sources.

Keywords: positivism, literary process of Eliza Orzeszkowa, Eliza Orzeszkowa, female images, typology.

Abstract text

Object of research: the novel “Marta” by E. Orzeszkowa, the story “Cham”, the collection of stories “Gloria victis”.

The subject of the study: the system of female images in the works of E. Orzeszkowa.

The purpose of the work: to reveal the evolution and ideological and artistic specificity of female images in the works of E. Orzeszkowa on the material of the novel “Marta”, the story “Cham” and the collection of stories “Gloria victis”.

Methods of this research: cultural-historical, biographical, comparative sociological method with elements of a holistic analysis of a literary text.

The results of the work and their novelty: Although domestic and foreign literary scholars have deeply studied the writer’s work, to date, the novel “Marta”, the story “Cham” and the collection of stories “Gloria victis” have not received a comprehensive analysis through the prism of evolution and a specific image of the image of a woman, so the thesis will help to consider these works in the context of the work of the Polish writer. During the analysis, the main themes of the works were identified, their sources and the ideological content of the images were identified. They also examined how the female image changed and developed in each period of the writer’s work. We took into account the biographical factor and explained how certain aspects of Eliza Orzeszkowa’s life influenced the writing of the works in question.

Authenticity of the materials and results of the diploma work: research materials can be used for further literary study of the artistic world of the named author; for lectures on the history of Polish literature, the history of Slavic literature

Recommendations on the usage: the scientific provisions contained in the thesis are justified and reasoned. The methodological basis is complex. The research was carried out taking into account the achievements of Belarusian and foreign literary studies on the issue, which ensures the validity of the conclusions formulated in the thesis.